

átlövelt az ujjain. Hátára vetette magát, rám meredt, már alig forgott a nyelve. Valamit még szeretett volna mondani, de csak ennyit tudott kinyögni: „A-pám, a-pám, a-pám...” Az én szememből meg szakadt a könny. „Ványa — mondtam, — Vanyuskám, ó Vanyuskám, vedd magadra helyettem a szenvedés koronáját. Neked mid van? Egy feleséged, egy gyereked. De nekem hét kölyköm hever a szalmán. Ha szökni engedlek, megölnek a kozákok érte, és mi lesz akkor a hét kis kölyökkel?”

... Ott feküdt mellettem, s egyszerre vége volt. Fogta a kezemet. Lehúztam a kabátját meg a csizmáját, arcát betakartam egy ronggyal, és visszatértem a faluba.

... Hát most ítélj, jó ember. Ennyi fájdalmat vállaltam magamra a gyerekek miatt, beleöszültem, s dolgozom értük, se nappalom, se éjjelem, hogy legyen a kenyérük, ők meg úgy beszélnek velem, mint a Natasa leányom, hogy nem szeretek egy asztalnál enni az apámmal. Hát el lehet ezt viselni?

LEHAJTotta a fejét. Azután fölneézett, rám nézett, súlyos, merev tekintettel. Mögötte hajnalodott, komoran, ködösen. A partról, a nyárfák felől, kacszak zavaros lármája hallatszott, és egy nyers, hidegmarta, álomittas hang:

— Hé, Mikisára! A kompot!

Fordította Révész György

JSTENEM, milyen gyönyörűséges élet volna együtt lakni három-négy tróemberrel, aki tehetséges és nem irigykedik egymásra, szeretni egymást, nyugodtan élni, művelni a művészetünket, beszélni róla, kölcsönösen felvilágosítani egymást! — Elképzelem, hogy valaha még ebben a kis paradicsomban élhetek.

Voltaire leveleiből